

Primorski dnevnik

Leto XV. - Št. 94 (4248)

TRST, nedelja 19. aprila 1959

Cena 30 lir

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Štiriletna krivica

Prošnji mesec je poteklo četrto leto, odkar je v Italiji stopil v veljavo zakon št. 136 od 22. novembra 1954, bolj znan kot zakon o kmetijskih razvijanih bolniških blaginjah.

Še večkrat je bilo govora o tem vprašanju. Pisali smo o njem v «Vestniku Kmečke zveze» («Gospodarski» v «Primorskem dnevniku»), dotaknili smo ga tudi v letošnjem Jadranskem koledarju. Na zadnji seji občinskega sveta pa je občinski svetovalec dr. Jože Dekleva ponovno sprožil to bolečo vprašanje, ki se kot jara kača vleče že štiri leta in čaka rešitve.

Zato menimo, da je dolžnost Kmečke zveze postaviti na dnevni red to vprašanje in osvetliti vse okolice in prizadevanja naše organizacije, da bi do razrešitve tega zakona končno prišlo. Predstavniki Kmečke zveze so skupno s predstavnikom Zveze malih kmetov imeli o tem vprašanju celo razgovor tudi z vladnim komisarjem. Poslej so vse obljube ostale le glas vpijočega v prazno.

Ne popolnih podatkov, ki jih imamo na razpolago, lahko sklepamo, da 4000 več oseb, ki se neposredno bavijo s kmetijsko bolniškim zavarovanjem, ne uživa nikakega bolniškega zavarovanja. Te osebe nestrno pričakujejo, da se ta zakon raztegne tudi na naše področje. Opozoriti moramo na dejstvo, da popis neposrednih obdelovalcev ni zaključen in da zaradi tega, omenjena statistika še ni dokončana. Nujno je še enkrat poudariti ugodnosti, ki jih nam zakon, čeprav ga moramo smatrati le kot prvo stopnjo na daljši poti borbe za izboljšanje zavarovalne prakse. Zato pomeni raztegnjen na naše področje zakon, da zakon še ni bil sprejet — kot smo že večkrat poudarili — nezasišano diskriminacijo. Stalni izgovar za tako «zamudo» je razlog tudi brez prepričanja, da tako stanje, naj bi izboljšanje zavarovanja, ki je izredno pomembno za bolniške zavarovane, močno otežilo naše revne kmete.

Nihče ne zanika, da je našo kmetijsko revno in da tudi zelo piete dohodke. Vendar, da bi vsako napredno dohodke kmečke sopropricati, da je tak zakon, da so se življenjski stroški v zadnjih letih občno povišali. Vemo, da na podlagi zakona št. 700 močno povišali občinski in pokrajinski davki na zemljiščih, in da se je povečala tudi trošarinski davki. Vsi ti davki obetno obremenijo našega kmeta, ki nima od teh bremen nobene neposredne koristi. Kljub temu je bil zakon št. 703 raztegnjen, četudi spravi občinski svetovalec kmetijskih občin. Nihče ne zanika, da je zakon št. 703 takrat ni vprašal, če nas kmet ta bremena

nizacije. Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov sta se vedno zavzemali za razširitev zakona. Ne vemo pa, kaj je tretja organizacija ukrenila glede tega vprašanja.

Proti stalnim zahtevam naših organizacij, po raztegnitvi zakona o bolniškem zavarovanju, je — brez dvoma — nekdo postavil vse mogoče ovire. Kdo se danes zavira rešitev tega vprašanja? In če ga zavira, kakšne koristi zasleduje?

Vsi dvomi in bojzani nas ne morejo prepričati, saj je kmetom le v korist, da uživajo vse ugodnosti, ki jih nudi zavarovanje proti boleznim.

Zato se iz dneva v dan v naših kmetih utrjuje prepričanje, da gre v tem primeru za spletke, ki nimajo nič skupnega z njihovimi koristmi in da se vsi groba diskriminacija proti njim, zato ker pripadajo v pretežni večini slovenski etnični skupini, ki ima svojo pravico, do enakopravnosti z ostalimi državljani, zajamčeno v ustavi italijanske republike in v posebnem statusu, priloženem Spomenici o soglasju, ki je bila podpisana v Londonu.

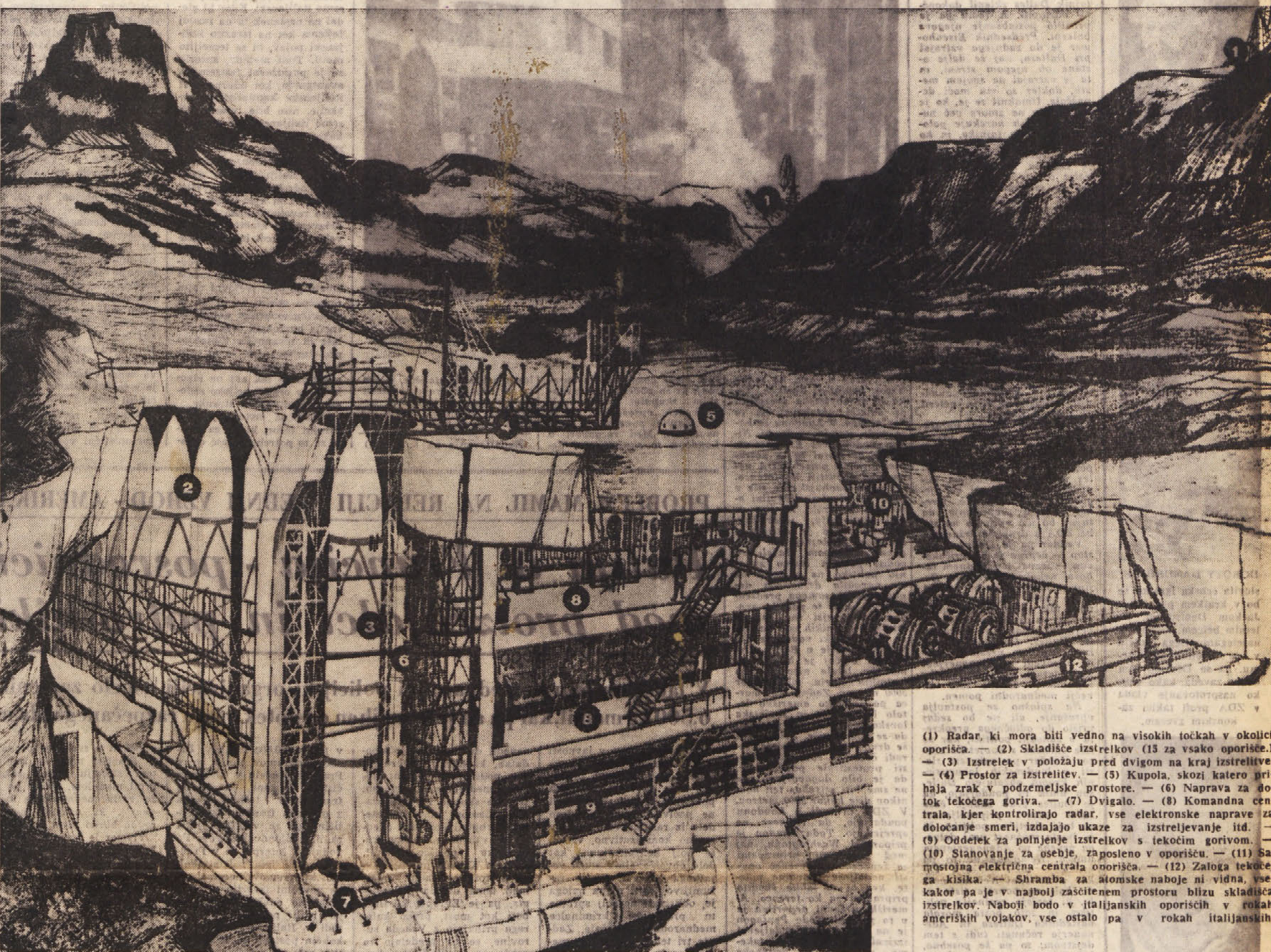
Laško bi rekli, da meji vprašanje raztegnitve tega zakona za na grotesknost, če ne bi bilo vse preveč resno. Pomislimo, da kmetje s goriskega in s trziškega področja že uživajo bolniško zavarovanje, medtem ko kmetje iz vasi, ki spadajo pod tržaško področje tega zavarovanja nimajo! Če večkrat smo čitali, da država prispeva za bolniško zavarovanje kmetov 1.500 lir letno za vsakega zavarovanca. Smatramo, da je ta prispevek prenizek. Dr. Cesare Toscani je v svoji knjigi «Assicurazione Malattia dei Coltivatori diretti» napisal, da je vlada za kritje stroškov za kmetijsko bolniško zavarovanje, sklenila za leto 1954, povišati ceno nekaterih vrst cigaret. Ko je vladni generalni komisar odredil povišanje cigaret tudi na našem področju, so nekateri časopisi pisali, da smo končno izenačili z ostalimi predeli države in da je končno odpadel tudi blok od Timavi. Tudi to povišanje predstavlja neko breme in vprašati se moramo, ali ni mogoče povišanje te cene v zvezi z zakonom o bolniškem zavarovanju kmetov? In če je, zakaj vzroku — povišanje cene cigaretam — ni sledila tudi posledica — raztegnitev zakona o bolniškem zavarovanju?

Tako je torej stanje. Po vsiki tu, povikati tam, bremena tu, bremena tam, je zakona o bolniškem zavarovanju ni in ni od nikoder.

Na žalost moramo ugotoviti, da glede zavarovanja, kmetje našega področja niso enakopravni z drugimi kmeti iz ostalih predelov republike.

Se enkrat zahtevamo, da se ta zakon raztegne na naše področje in da se tako popravi krivica, ki traja že štiri leta.

Ing. J. PEČENKO

Vprašanje graditve oporišč za atomske izstrelke je bilo vedno zelo aktualno. Toda odkar je bila objavljena vest, da je vlada Segnija in Pelle sklenila sporazum z vlado ZDA o oporiščih za atomske izstrelke za srednje razdaljo v Italiji, je postalo osrednje vprašanje italijanske zunanje politike. Maksimalna so taka oporišča, svetovni javnosti ni znano, ker gre za strogo vojaško tajnost. Vendar pa je ameriški časopis «Financial Times» zvedel, da stane vsako oporišče 13 do 16 milijard lir, da ima 15 izstrelke (ramp) in prav toliko izstrelkov, ki bodo v Italiji tipa «Jupiter». Pogonsko gorivo in atomski naboji pa morajo biti shranjeni v globokih podzemskih shrambah iz armiranega betona. Prav tako so pod zemljo tudi izstrelišča s strelki, tako da jim nobeno bombardiranje ne more do zvega. Približno predstavo takega oporišča nudi gornja risba, za katero pa seveda noben vojaški strokovnjak ne more jamčiti, da je prav tako. Posamezni deli so označeni s številkami. Oporišča bodo zgrajeni baje na področju Veneta in na otoku Sardiniji. Če bodo ustoppila v akcijo, bodo postala cilj izstrelkov s podobnih sovjetskih oporišč v južnem delu ZSSR. Kot vidimo — ozračje, ki se z gradnjo oporišč ustvarja, ni najugodnejše za zenevsko konferenco.

- (1) Radar, ki mora biti vedno na visokih točkah v okolici oporišča.
- (2) Skladišče izstrelkov (13 za vsako oporišče).
- (3) Izstrelke v položaju pred dvigom na kraj izstrelitve.
- (4) Prostor za izstrelitev.
- (5) Kupa, skozi katero prihaja zrak v podzemeljske prostore.
- (6) Naprava za dotok tekočega goriva.
- (7) Dvigalo.
- (8) Komandna centrala, kjer kontrolirajo radar, vse elektronske naprave za določanje smeri, izdajajo ukaze za izstreljevanje itd.
- (9) Odeček za polnjenje izstrelkov s tekočim gorivom.
- (10) Stanovanje za osebe, zaposlene v oporišču.
- (11) Samostojna električna centrala oporišča.
- (12) Zaloge tekočega kisika.
- (13) Shramba za atomske naboji ni vidna, vsakor pa je v najbolj zaščitenem prostoru blizu skladišča izstrelkov. Naboji bodo v italijanskih oporiščih v rokah ameriških vojakov, vse ostalo pa v rokah italijanskih.

Včerašnji sklepi vlade o zvišanju prejemkov državnih uslužbencev

Izdatki 91 milijard lir se bodo krili s podražitvijo tobaka in višjimi davki

Družinska doklada se zviša s 1.7. za 1500 do 2000 lir, od 1.2. do 1.7. pa za 1000 do 2000 lir; plače za 6 odst. - Cigarete se podražijo za 10 do 20 lir - Pristojbine za avtomobile 1400 in 1800 se povišajo za 3000 lir - Zvišan bo dohodninski davek na proizvodnjo «liquigas» in metana - Mnenje sindikalistov: vladni odlok je v glavnem zadovoljiv

(Od našega dopisnika)

RIM, 18. — Na svoji današnji seji je vlada odobrila več sklepov za ureditev vprašanja zahtev državnih namestencev. Za letošnje finančno leto bodo znašali povisani izdatki 12 do 14 milijard lir, za prihodnje leto 1959-60 pa 90,2 milijarde lir. Zboljšave bodo naslednje: 1. S 1. julijem se zviša družinska doklada za 1500 lir za ženo, starše in otroka mlajše od 14 let; za 2000 lir pa za otroke od 14 do 21 let. Družinska doklada za upokojence se zviša za 1500 lir za ženo in vsakega mladoletnega otroka. 2. S 1. julijem se zviša plača za 6 odst.; predvideno je, da se bodo v prihodnjih letih plače zvišale v skladu z zvišanjem življenjskih stroškov na podlagi podatkov državnega zavoda za statistiko; 3. spremeni se ureditev periodičnih povikov plač za dnevničarje s 1. julijem letos; 4. osebna doklada za uslužbence v Turinju se zviša s 1. majem t. l. Od 1. februarja do 30. junija letos bo družinska doklada za aktivno osebo znašala 1.000 lir za ženo in otroke do 14 let ter 2.000 lir za otroke od 14 do 21 let; za upokojence pa samo 1.000 lir.

Za kritje povečanih izdatkov je vlada odobrila 11 zakonskih osnutkov, in sicer: 1. povišanje cigaret od 10 do 20 lir; za vsak ovojček od 20 cigaret, zvišanje cene cigaram «Virginia» in občutno zvišanje cen nekaterih inozemskih cigaret. Ta ukrep bo že s 1. julijem v veljavi; 2. podražitev cigaret in drugih prejemkov, ki jih je potrebno reči, da je vlada pač morala od takle vzeti denar za kritje zvišanih izdatkov. Seveda, bi bilo mnogo bolj pametno, če bi to storila z zmanjšanjem izdatkov za oborožitev in za preveliko število policijskega čebela. Tudi ni prav, da je podražila vse vrste cigaret, namesto samo bolj luksuznih. Tudi proizvodnega davka na tekoči plin ne bi smela zvišati, ker gre za zelo ekonomsko prevozno sredstvo, isto velja za zvišanje davka na proizvodnjo rastlinskih maščob, ker je jasno, da tistih 150 lir več ne bo plačal samo producent, temveč tudi potrošnik.

Poslanec Santi, pomožni tajnik CGIL je v svoji izjavi poudaril, da smatra dosežene rezultate kot uspeh borbe državnih uslužbencev, čeprav rešitev ni z vseh vidikov popolnoma zadovoljiva. Toda v celoti zaslužijo doseženi rezultati popolnoma pozitivno oceno, kar je zaslužno, enotne akcije sindikatov, ki so prispe-

na rastlinske maščobe za 150 lir. 11. Enajsti ukrep ni omenjen, ker nima posebne važnosti.

Sindikalisti so današnje vladne sklepe označili za zadovoljive, čeprav kritizirajo nekatere podrobnosti. Glede podražitve cigaret in drugih prejemkov pa je potrebno reči, da je vlada pač morala od takle vzeti denar za kritje zvišanih izdatkov. Seveda, bi bilo mnogo bolj pametno, če bi to storila z zmanjšanjem izdatkov za oborožitev in za preveliko število policijskega čebela. Tudi ni prav, da je podražila vse vrste cigaret, namesto samo bolj luksuznih. Tudi proizvodnega davka na tekoči plin ne bi smela zvišati, ker gre za zelo ekonomsko prevozno sredstvo, isto velja za zvišanje davka na proizvodnjo rastlinskih maščob, ker je jasno, da tistih 150 lir več ne bo plačal samo producent, temveč tudi potrošnik.

Vladni ukrepi so bili torej glavni dogodek dneva. Glede ostalih dogodkov pa se je vedno precej razpravljalo v katoliškem svetu. Današnji «Osservatore Romano» je podobno kot vatikanski radlo, objavil članek, v katerem hodi, na podoben način poje nejavat ukrep Svetega oficija. Toliko teh pojasnili — je vsakor precej sumljiva zadeva. Trdi se, da ne morejo dokazati nič drugega kot to, da obstajajo tudi v rimskih cerkvenih vrhovih različna mnenja. Marsikateri časopis objavlja danes podrobnosti o tem, kateri kardinali so zagovarjali objavo svetovnih paptorij, je niso. Ponovno se govori, da državni tajnik msgr. Tardini ni bil preveč naspoten Milazu in njegovemu poskusu ustanovitve ene katoliške stranke. Baje je Tardini Milazu pojasnili, da svetovni ni naperjen samo po-

Vojna v Alžiru

Čudno in tudi neverjetno se nam zdi, da so bila v obeh tako enakih primerih, tako obremenitve in tako različnih glede odgovornosti, srce in čustva odgovornih oseb tako raz-

V prvem primeru, kot smo že omenili, nimajo kmetje nobene neposredne odgovornosti za bremena, ki so padla na njihova ramena, v primeru bolniške krivice bi bremenu odgovornosti neposredne ugodnosti v primeru ugodnosti kmetijskih občin. Ni jim ni znano, da na naših področjih, ko se je en član predstavljal tako vprašanje, da se sleherni dvomi odpravijo tako zamudo pri raztegnitvi tega zakona, ali ni mogoče povzročiti to zamudo zavest, da bi se vladni organi bolniške krivice Slovenci predstavljal okrovno večino? Na našem področju ob-

«Vive la France!»

(Nadaljevanje na 8. strani)

Aktualni portreti

Čedem dni v svetu

Nekaj spominov in zgodovine

Objavljamo članek, ki ga je tor. Ivan Regent napisal za revijo «Razgledi» in naš dnevnik, katerem na kratko analizira vlogo, ki so jo v borbi proti fašizmu in za narodnostno pravico Slovencev in Hrvatov odigrali italijanski, slovenski in hrvaški komunisti

KONRAD ADENAUER, ki bo nasledil predsednika nemške zvezne republike, je sedaj na političnih v Italiji, izjavlja — proti splošnemu prepričanju — da se nemška zunanja politika tudi v bodoče ne bo spremenila.

DOROTY DANDRIDGE, slovitna črna igralka se bo v kratkem poročila z Jackom Denisonom, 47-letnim belcem, lastnikom najlegantnejšega hotela v Los Angelesu, kljub temu, da se Denisson sam dobro zaveda, kako veliko nasprotovanje vlada v ZDA proti takim zakonskim zvezam.

GIUSEPPE PELLA, italijanski zunanji minister v Segnjevici vladi si je pridobil nezavidljivo popularnost z izjavo, da mu je ljubše, če njegovo hčer pokonča atomska bomba, kakor pa da bi živel v ekonomističnem svetu.

MICHIKO SHODA, ki je na predlog Akihita, naj se z njim poroči, odgovorila odklonilno, čes da bi si s tem nakopal vrsto nevesenosti, se je z japonskim prestolonaslednikom poročila in bo nekoč japonska cesarica.

FRANK LLOYD WRIGHT, eden najgenialnejših in najbolj revolucionarnih ameriških arhitektov, ki je za svojo življenja doživel največje pohvale in najhujša ponižanja, je te dni umrl. Imel je skoraj 90 let.

Dullesov umik

Teden dni po napovedi Adenauerjevega umika iz aktivne politike je sledila druga — napoved — prisiljena vest, da je ameriški državni tajnik Dulles sklenil dokončno odstopiti. K temu ga je prisililo poslabšanje njegove bolezni. Predsednik Eisenhower je do zadnjega vztrajal pri Dullesu, naj še dalje ostane ob njegovi strani, in ta je vztrajal na svojem mestu, dokler so mu moči dopuščale. Umaknil se je, ko je uvidel, da ne more več napredovati, ki jih narekuje položaj državnega tajnika, in ko je postal jasno, da se mora več odzvati. Eisenhower pa je Dullesa zaprosil, naj še dalje ostane njegov svetovalec za mednarodno politiko, kar je Dulles sprejel. Do zdaj ni še imenovan Dullesov naslednik. Veak trenutek se pričakuje njegovo imenovanje. Skoraj gotovo je, da bo za novega državnega tajnika imenovan dosedanji Dullesov glavni pomočnik Christian Herter. Ta je tudi bolan, toda ne tako hudo. Misliti ga sklepajo reanimacijo in zdravniki so razodili, da ga to ne bo očitno pri njegovem času. Eisenhower se je odločil, da bo Herter vodil ameriško delegacijo na konferenci zahodnih zunanjih ministrov 29. aprila v Parizu in na konferenci zunanjih ministrov štirih veliki 11. maja v Zenebi.

Pri nedavnih demonstracijah peronističnih sindikatov v Buenos Airesu je prišlo tudi do hujših primerov, kakor dokazuje gornji prevržen avtomobil v plamenih.

višjih prav v času, ko se bo Wilson vračal iz Moskve. Tako bi iz sovjetske prestolnice odletel naravnost na to konferenco. V Londonu se baje tudi strinjajo, da bi Nixon nadomestil Eisenhowerja, če bi moral iz iz notranjopolitičnih potreb ZDA nedolga časa zapustiti konferenco. Toda vojnopolitiške sile v ZDA ne mirujejo. Stevilni ameriški generali, ki jim ni do pomirjenja, izkoriščajo spramnost, ki je nastala z Dullesovim odstopom. Začeli so voditi povsem lastno zunanjo politiko ne ozirajoč se na navodila državnega departmaja in samega predsednika. V okviru te politike spodbujajo najhujše incidente v letalskih hodnikih nad Vzhodno Nemčijo, ki vodijo iz Zahodne Nemčije v Berlin. Dosedanji običaj je bil, da ameriška letala niso po teh hodnikih letela niti kakor 3000 metrov. Zadnje dni marca pa je neko ameriško letalo letelo više in sovjetska letalska letala so ga prisilila, da se spusti niže. Sledila sta še druga dva taka poleta, zaradi česar so sovjetske oblasti protestirale poudarjajoč, da je bilo dogovorjeno, da ne sme biti višje kakor 3000 metrov. V ZDA in tudi v Londonu poudarjajo, da je to nelojalno delo in razumljivih razlogov ni. Medtem ko so v Moskvi pripravili za konferenco v Parizu, naj bi med tedenskimi pripravami za zenevsko konferenco opustili nadaljnje izpizvalne poteze, ker bi to lahko škodilo pripravi na konferenco. Ameriški državni departma je v to privolil. Toda Pentagon je na listino pest nadaljeval izpizvalne poteze. Proti takemu ravnanju je britanska vlada protestirala v Washingtonu. Posebno ostro pa je nastopil britanski tisk proti ameriškim generalom in jih obtožil, da sabotirajo priprave za konferenco med Vzhodom in Zahodom z namenom, da bi onemogočili slihevo pomirjenje. Zato poudarjajo, da mora Eisenhower čimprej imenovati Dullesovega naslednika, ki bo imel dovolj avtoritete, da bo uporne generale prisilil na pokorščino.

loma vkladati stališče, a čim to ni uspelo. Francoski zlasti nasprotujejo britanskemu načrtu za omejitvo oborožitve Vzhoda in Zahoda v nekaterih točkah. (Nadaljevanje na 8. strani)

PROBLEM MAMIL NA RELACIJI SREDNJI VZHOD - AMERIKA

Italija in Francija - posrednici med proizvajalci in potrošniki

V lanskem letu je mednarodni policijski organizaciji uspelo zapleniti 6.500 kg mamil, kar pa da je le majhen odstotek vsega razpečanega blaga

Interpol nastopa v javnosti bolj redko. Na pomoč je poklicel le v izjemnih primerih. Zato pa ta mednarodna policijska organizacija nikoli ne počiva, le da je njeno delo iz razumljivih razlogov močno konspirativno, včasih še bolj konspirativno kot delo obveščevalnih služb vojne vojske. Zato je to razumljivo, kajti njena naloga je, odkrivati najbolj spretno in prefinjene kriminalce mednarodnega prestopanja. Zadnje tri tedne preteklega meseca se je na sedežu Interpol v Parizu zbralo 80 agentov in funkcionarjev Interpol na konferenco, da bi napravili načrt za nadaljnjo borbo proti protizakonitemu razpečanju mamil. Tu je bilo zastopanih 32 držav.

navedil dva zaskrbljujoča podatka, ki hkrati povezujeta dve področji v nekem čudnem medsebojnem odnosu. Iran je skupno z Afganistanom, Laosom in še nekaterimi drugimi državami Srednjega vzhoda nekakšno surovinsko oporišče mamil. ZDA in Kanada pa sta glavna potrošnika mamil. Vmes, med tema dvema področjema, pa je Evropa, ki služi bolj kot most, preko katerega prihajajo z Vzhoda surovine, se tu predelajo in grede čez Atlantik k glavnim potrošnikom.

Priloge za zenevsko konferenco

V Londonu se je te dni sestala delovna skupina štirih zahodnih držav, ki ima nalogo pripraviti načrt zahodnega stališča na mednarodni zenevski konferenci. Ta načrt bo predložil zahodnim zunanjim ministrom, ki se bodo sestali 29. aprila v Parizu. V okviru teh priprav spada tudi obliki predstavitve francoske vlade Debreja in zunanje ministra De Murella v Londonu. Znano je, da je zapovednik Parizom in Londonom precejšnja napetost, kajti glede načina obravnavanja evropskih in svetovnih političnih vprašanj, kakor

Nixon obišče Moskvo

V četrtek je predsednik Eisenhower sporočil, da bo podpredsednik Nixon odpotoval na Moskvo, da bi obiščel ruskega vodjo. V Moskvi bo 25. julija odprl razstavo ameriške industrije. O tej razstavi so se sporazumeli lansko leto v okviru dogovora o izmenjavi znanstvenih, tehnoloških in kulturnih razstav. V New Yorku bo v istem času razstava sovjetske industrije. Uradno poročilo o Nixonovem obisku pravi, da je namen razstave in tega obiska doseči večje razumevanje med ameriškim in sovjetskim ljudstvom.

Idice PRAHA

Česka ladja «Lidice», ki so jo francoske oblasti ustavile in preiskale v pristanišču Mers-El-Kebir in zaplenile 531 ton orožja in streliva, čes da je bilo namenjeno alžirskemu osvobodilnemu gibanju.

la situacija za buržoazijo še težja, deloma zaradi nesobne strukture italijanskega kapitalističnega gospodarstva, deloma iz političnih razlogov. Italijanska država je bila po prvi svetovni vojni razvaljena. Ni več funkcionalna, ker ni funkcionalna ne industrijska ne kmetijska proizvodnja (Grunow). Bilo so dnevi, ko sta Italijanska vlada in parlament delala pozno v noč, da bi se vrnila za stališče, ki ga bo na svoji zavezi vodstvo Socialistične stranke gledalo, ali drugačen razumljiv dogovor. A takih dogodkov je mrzelo. Skoraj ledeno ponavljajoče se partizani in splošne stavke; upor mornarjev in arditov v Anconu, v Trstu, Pulji in v drugih mestih, zasebna fabrik, vselej sestav v. — Gramsci je tedaj pisal v reviji Ordine Nuovo, da smevo misliti, da bi se moglo italijansko ljudstvo osvoboditi strahov, ki jih v katerih se je nabujalo, v kakšnem parlamentarnem obliki. Razredni boj v Italiji je nujno moral zavzeti revolucionarne oblike, ki so se jih včasih posluževali celo reformisti. Proletariat Italije je mogel rešiti sebe in vse ljudstvo iz kletve, v kateri se je nahajal skupaj z vsem ljudstvom, samo z revolucio narnim aktom. Ni reformisti, niti misliti na možnost parlamentarne rešitve brez Socialistične stranke, pravi, brez proletariata, čeprav so bili hkrati tudi protiv reformistnemu aktu.

Italijanska buržoazija je proletariat prehitela. S fašistično preventivno kontrarevolucijo je preprečila proletarsko revolucijo. Buržoazija se je bila za kontrarevolucijo bolj in prej pripravila kot proletariat za svojo revolucijo. To nam, zato, ni bila posledica, tudi mehanizma reformistov in oportunistov, nedolodnosti levo orientiranih socialistov in nekaznele ustanovitve KPL, ki proletariat Italije, zares gledajo plača. Bilanca Italijanske kapitalistične revolucije je obliki fašističnega vzhoda, strah. Gramscijev avtorizirano zaneseno, da bi podlaga industrijski in agrarni proletariatski razvojenosti, slabosti proletariatskih organizacij in da je bila spretnost o proletariata in njegovih voditeljev.

Buržoazna reakcija, ki se je po prvi svetovni imperalistični vojni v razmeroma kratkem času, s hitrim tempom dobesedno razlila skoro po vseh delcih, je bila predvsem posledica dejstva, da ob koncu prve svetovne vojne kapitalizem ni bil nikjer več sposoben, obvladati o običajni sredstva in na normalni način produkcijskih sil. To dejstvo je nedvomno bilo temeljni gospodarski in socialni razlog splošne kapitalistične reakcije po prvi svetovni vojni. Bili so seveda še drugi politični in socialni razlogi: Oktobrska revolucija; proglasitev agrske sovjetske republike; ustanovitev sovjetrov in dvovalje v Nemčiji; vstaja na Češko-slovaškem; zasebna fabrik v Avstriji lid. Vse to je buržoazijo silno prestrašilo. Nastalo je zanj težko vprašanje: biti ali ne biti. Sgraja je po reakciji, v Italiji je bi-

ponekod v svobodni prodaji. V Franciji npr. so šele v tem stoletju izdali zakon proti mamilom. Danes pa je že vrsta mednarodnih konvencij, ki urejajo mednarodno borbo proti mamilom. Vendar je treba poudariti, da Zakoni, ki preprečujejo trgovino s tujimi razpečanimi mamilom, in borba proti takšnemu uživanju mamil, bo imela zelo težavno delo, če se problema ne bodo lotili pri njegovih koreninah. Prvi ukrep, ki bi se moral glede tega izvesti v mednarodnem merilu, bi bila prepoved gojenja tistih kultur, ki dajejo surovine za mamila. Določena količina, ki je potrebna zdravstvu in znanosti, bi morala biti pod strogo kontrolo, vse ostalo pa bi se moralo na vsak način preprečiti. Da je to zares potrebno, nam pove slednji podatek. Iran šteje 12 milijonov prebivalcev. Do pred kakim letom pa je bilo v tej sicer siromahni državi milijon in pol uživalcev opija. Pa se končni podatek, ki dokazuje, kako težko bo izvesti ta ukrep. Hektar zemlje, kjer se goji mak, ki daje opij, prinese na leto 570 dolarjev dobička. Če pa se ista površina poseje s pšenico, da komaj 107 dolarjev dobička.

O najrazličnejših načinih tihotapljenja mamil z Vzhoda proti Evropi bi mogli še veliko povedati, toda prostor nam ne dopušta. Zato bo verjetno bolj zanimivo to, da je med tihotapci mamil smrtnost izredno visoka. Vendar ne zaradi številnih medsebojnih obračunavanj, ampak zaradi tihotapci ali med njimi in med voditelji tihotapskih mrež.

Med vrhovi teh mrež pa so po navadi zelo ugledne osebnosti. So to ljudje, ki svojo dejavnost prikrivajo z visokimi imeni ali splošno vrednimis poklici. V Franciji imajo celo pravo delniško družbo.

Postavlja se vprašanje, ali bo borba proti temu zlu uspešna? Funkcionarji Interpol so optimisti. Se daleč smo sicer od tega, da bi mogli reči, da se že nakazuje konec tega zla, toda borba proti kvarnemu uživanju, ki ga prinašajo mamila, in borba proti tajnemu razpečanju mamil, je nujen korak. Še pred 50 leti so v časopisih delali reklamo za mamila. Del tiska je v rožnatih barvah opisoval užitek, ki ga dajejo mamila. Mamila so bila

Brigitte Bardot je bila v Londonu na premieri svojega poslednjega filma «Babette gre na vojsko». Toda tudi angleški fotoreporterji ji niso dali miru.

NIKOLAJ VASILJEVIČ GOGOLJ

POTOVANJE

Med potjo ni doživel nič posebnega. Vozila sta se več kot dva tedna. Ivan Fedorovič bi bil najbrž prišel prej, žid pa je bil pošten, ob sobotah je potoval in preždel ves dan v molitvi, pokrit s konjsko odojo. A Ivan Fedorovič je bil človek, kakor sem imel že prej priložnost povedati, ki se ni nikoli dolgočasil. Tedaj je odprl kovček, vzal perilo in skrbno pregledal, ali je dobro oprano in lepo zlikano. Previdno je vzel peresce z nove uniforme, nato je ni imela več epolet, nato je spet vse previdno zložil nazaj. Za knjige mu ni bilo prav nič. Ni jih imel, ni bil ljubitelj knjige, je odprl nekaj španjsko knjigo, je streljal samo zato, da jo je prelistaval in prebral, kar mu je bilo dobro poznano. Tako najaja meščan dnevno v klub, ne da bi bil željan norice, temveč se hoče sniti s prijatelji, s katerimi hodi leta klepetat. Tako prebira uradnik z velikim uživanjem in po večkrat na dan kolobar z naslovi. Ne izdaja se v ne vem kakšnih diplomatskih ugibanjih, mnogo bolj ga zanima tisti seznam imen. Aha, Ivan Gavrilovič, tako to je, mmmra sam pri sebi. Glej me! Drugi dan spet lista z istimi vzkliki. V dvotedenskem potovanju je prišel Ivan Fedorovič v vas, ki je bila sto let od Gadjaja. Bilo je petek. Sonce je bilo visoko, ko sta zapeljala z domom pred gostilno.

«Nobene besede o tem, spoštovani gospod! Je rekeli in povzdignil glas, nobene besede o tem. Ne premaknem se od tod, dokler ne spijete...»
Ko je Ivan Fedorovič videl, da se ne bo mogel

Ta mesec je poteklo 150 let od rojstva Nikolaja V. Gogolja

ubraniti, je z zadovoljstvom spil kozarec.
«Tu imava kokoš, spoštovani gospod, je besedieli rejni Grigorij Grigorjevič in razvezoval kokoš v leseni skatli. »Povedati vam moram, da ga včasih moja kuharica Javdnova rada srkne in zato jedi često prismojdi. Slišiš, dečko, se je obrnil k dečku v kozarski srcaji, ki je prinesel pernico in podglavnik, »postelji mi na tleh sredi izbe! Glej, da naš pod blazinico dovolj sena. Spuli babcnici iz cule malo konopnega prediva, da si ponokno zamašim ušesa z njim. Morate vedeti, milostljivi gospod, da imam navado, zamašiti si ponoči ušesa, odkar se mi je pripetila prekleta sitnost, da mi je v neki ruski krmici zlezel v levo uho ščurek. Kot sem pozneje zvedel, ti zlodjevi Rusi ščurke celo jedo na zeljnati juhi. Ne morem popisati kaj se je zgodilo z menoj: v ušesa me je tako ščegetalo, da bi bil kar iz kože skočil. Pozneje mi je pomagala stara ženica, iz naših krajev; kaj mislite, kako? Kar zagovorila je. Kakšno mnenje imate, milostljivi gospod, o zdravnikih? Jaz sem prepričan, da nas sama mešajo in slepe. Marsikatera stara babcnica stokrat več ve ko vsi zdravnik.

«Zares, vi ste blagovolili povedati najčistejšo resnico. Premnogo so zares...»
Tu je obmolknil, ko bi iskal primerne besede. Po pravici povedano, bil je skopih besedi.
«Prav skrbno pretresi seno! je velel Grigorij Grigorjevič svojemu služabniku, »to seno je tako zoprno, kamor se obrneš, povsod te zbada trnje. Dovolite, spoštovani gospod, da vam želim lahko noč. Jutri se več ne vidiva. Od peljem se pred dnem. Vaš žid bo jutri počival, ker je sobota, zato boste lahko poležali. Ne pozabite, kaj sem vas prosil. Nočem vas odslej več poznati, če me v Hortišču ne obiščete.»

Nato je sluga slekel Grigoriju Grigorjeviču obleko, mu sezul čevlje, ga oblekel v spalno srcajo in Grigorij Grigorjevič se je zavalil po postelji, da je bilo videti, kot bi zleknil dve velikanski blazini eno pod drugo.
«Kje si zopet, nesrečni fant. Pojdi sem in popravi mi odelo! Slišiš, deni mi še malo sena pod glavo! Še nekaj, si konje že napojil? Le še sena! Tu, na to stran! Lepše popravi odelo, paglavci! Da, tako, se! Oh ja!...»
Grigorij Grigorjevič je še dvakrat vzdihnil in začel tako strašno smrtati, vmes pa se škrtati, da se je sililo po vsej čumnati in se je starka na zapečku ne prebudila in strnela dolgo na vse strani; ker ni bilo nič hudega, se je pomirila in spet zaspa.

Ko se je drugo jutro Ivan Fedorovič prebudil, ni bilo nikjer več rejene sopotnika. To je bil tudi edini omembe vredni dogodki, ki se zgodil med potjo. Tretji dan se je bil začel svoj pristavi. Čutil je, kako mu je pričelo srce močnejše biti, ko je zagledal mlina na veter, ki je vrtel velikanske lopate; in kakor je gonil žid svojega klijseta v hrib, so se druga za drugo

kazale vrste vrb. Med njimi se je lesketal ribnik, da je kar v oči bledilo in je dihal hlad. Nekoč se je tam kopal, prav v tem ribniku je včasih z vasko otročadjo do vratu brodil za raki. Kočija je zdrdrala čez jez in Ivan Fedorovič je zagledal staro hišico, pokrito z bičjem, iste jablane in češnje, po katerih se je včasih skrivaj plazil. Komaj so zapeljali na dvorišče, so od vseh strani prileteli psi vseh vrst: temnorjavi, črni, sivi, lisasti. Nekateri so se z lajevanjem zaganjali konjem pod noge, drugi so skakali za daj, ker so zavohali, da je os pri kočiji namazana s salom; eden je stal pred kuhinjo, tiščal s tacco kost in lajal, kolikor je mogel. Drugi je lajal od daleč, skakal vsepovsod in mahal z repom, kakor bi hotel reči: »Poglejte me, ljudje, tudi jaz se postavim!« Iz vasi so pridri v umazanih srajkah otroci, da jim kaj ne uide. Svinja, ki se je valjala po dvorišču, s šestimi pujski, je vzdignila rilec, kakor bi hotela nekaj vprašati, in zakrullila kasneje kakor navadno. Po dvorišču so bile na tleh velike platnene ruhe, kjer so sušili na soncu pšenico, proso in ječmen.

Ivan Fedorovič se je tako zatopil, ko je vse to ogledoval, da se je šele tedaj zavedel, ko je lisast pes popadel za meča žida, ki se je plazil z voza. Pritekla je služinčad, to je kuharica, že poročena, in dve dekletki, ki sta bili le v spodnjih krilih in sta v prvem presenečenju kričali: »Naš mladi gospod! Povedale so, da seje teta na vrta pšenico, pomagata ji dekta Palaška in kočijaž Omejko, ki je često tudi vrtnar in čuvaj. Pa tetka, ki je bila že od daleč zagledala iz rogoznice pletenico, ko jo je prihitela. In Ivan Fedorovič se je čudil, ko ga je skoraj vzdignila od tal, ali je to tista tetka, ki mu je pisala, kako je opesala in brez moči.

(Odlomek iz »Večerov na pristavi bitzu Dikanjkes«)

TRI SLOVENSKA GLEDALIŠČA BODO NASTOPILA V NOVEM SADU

Slovenska drama na preizkušnji

Prvič se bo Sterijinega Pozorja udeležilo tudi SNG iz Trsta s Tavčarjevim delom »Pekel je vendar pek«

Izmed treh gledaliških del, ki se bodo sredi maja podvržla oceni na državni ravni na festivalu domače drame v Novem Sadu, je Punačka, posmrtno delo Ferda Kozarka, edino, po pisavi in uprizoritvi, zvesto tradicionalni dramati, medtem ko odpirata Tavčarjev Pekel je vendar pek in Javorškovo Veselje do življenja na stediž vrata in okna novemu ozračju, ki prinaša z več smeri prevrat na odrske deske.

Punačkin samomor

Punačka je bogata hči, ki jo starši tirajo v zakon z denarnim mogotcem gospodom Kernom, zato da bi se kapital držal pod pazduho s kapitalom. A Punačka si je izbrala navadnega nemaniča in se, kolikor more in zna, upira zopni družinski diplomaciji in politiki; pri tem pa nima niti trdne opore svojega draga, ki se je zaradi potrebe po uspehu ujel v nezakrite. Kernove mreže. Tisti, ki je videti še najbolj prizadet nasprotnik nove zveze, je Sitar, nekoliko ohlajen ljubimec Punačkine matere. A njegova skrb, ki je posledica njegovega hlada do matere, ima umazane prste: iz Punačkine izpovedi namreč izveemo, da je prišel Sitar nekega dne v njeno sobo in hotel leči k nji. Bolj ljubosumno razdražena kot pretresena mati tedaj razode, da je Sitar Punačkin oče, na kar odhiti Punačka kot brez glave v svojo sobo, kjer si vzame življenje.

rezko publiškava v notranjost meščanske duševnosti. Kritika očita arh. Molki režijsko zasnovano. Mi bi se spotaknili predvsem ob sceno in, ponekod, ob prisiljeno karikiranje, ne verjamemo pa, da bi drugačna postavitev veliko spremenila splošen vtis dela, razen se-

Jože Javoršek: Veselje do življenja. Od leve proti desni: Vida Juvanova, Mihaela Šaričeva, Miha Baloh, Duša Počkajeva, Polde Bibič, Trije Fantazeli, Nada Baudaževa

veda, če bi se režiser odločil za pirandelovski prazni oder (in ozračje) šestih oseb, ki iščejo avtorja. A je vprašanje, ali bi kritika tako zamisel veselo podprala. Drama, ki je torej ostra kritika denarnega sloja predvojne dobe, katerega Kozak imenitno pozna, vendar bi rekli da je razan Punačkine podobe poglavitni mik dela predvsem v dialogih, ki so večkrat privzdignjeni in v katerih avtor

došno poročilo, da bo ljubljanska Drama v Novem Sadu odnesla katero od festivalskih nagrad.

Življenje je pek«

Dramsko fantazijo Josipa Tavčarja tržaško občinstvo pozna, zato nam ni treba

janju je prebogati v nizuju številnih slihc duševnega gorja svojih dveh junakov. Moramo na poudariti, da je Jože Babič s svojo režijo in odrsko zamisljivo izoblikoval zelo privlačno predstavo, ki ji ni odrekati čara svojevrstnega eksperimenta. Toliko bolj, ker si je iz-

Jože Babič: Punačka. Od leve proti desni: Mihaela Šaričeva, Miha Baloh, Duša Počkajeva, Polde Bibič, Trije Fantazeli, Nada Baudaževa

navajati vsebine. Vse je na zunanji maksičaj lahko zelo spodobno in lepo, a kopljil in kopljil — spodaj bo našel pek«l. Kar pri tem nekoiko moti, so Sartrova Zapra vrata, ki jih bodo izvežbani gledališki ljudje treba reči, da je Tavčar originalen in zapletu. In morebiti je celo v drugem de-

atelje in odpravita za slikarskim orodjem se slikarjevega učenca Fantazela. Tako nato prodata atelje dvema dekletoma, ki sta tuji v Dubrovniku, kjer se vse dogaja. Zgodi se pa, da sta tle dve dekleti zaljubljeni v Malica in njegovega učenca in v ateljeju se začne

Jože Babič: Veselje do življenja. Od leve proti desni: Mihaela Šaričeva, Miha Baloh, Duša Počkajeva, Polde Bibič, Trije Fantazeli, Nada Baudaževa

tem nastopa kot trojni človek, da ponazarja trojno razmerje moškega do ženske. Kot izreden mik dodamo pesniški jezik, ki zaporedoma siplje v vse smeri srebrne čipke in kaleidoskopske iskre. K temu dodajmo je duhovito rabo pripomočkov, vključitev baleta, valovanje, lahkatne in jedke ironije pa ritem, ki razbiba pisano liriko in razpihava mavrico barv.

Četki bi šli v glavnem na račun Malica, ki je v svojem iskanju odmaknjenosti in posebnosti preskopo skiciran. Vendar moramo reči, da si stezka moremo misliti bolj duhovitega orisa težej in stiske sodobnega umetnika. Družba ga s svojo težo duši in on skuša uiti iz njenega oklepa v svet čarobnih barv. In čeprav je škoda, da avtor svojega dela ni poglobil, moramo spet reči, da si skoraj ne moremo želeti tehnično bolj izrazitega in bolj sodobno zamisljenega slovenskega dramskega dela. Gotovo, literature, ki jo avtor v gledališču tolikanj sovraži, ni rešil. Meče jo skozi vrata in skozi okna, a priteka mu po skritih razpokah spt nazaj. V tem je stopil, bi rekli, korak vstran od Bečeta in Joneca, vendar se nam te pripovedne prvine, nosilke simbolov, ta simbolizacija sodobnosti in romantičnih rekvizitov skoraj je bolj všeč in nedopovedno všeč nam je lirika, ki je, čeprav kdaj mavrično obarva samo rahlo peno, polna živih sokov, katere črpa iz najbolj žlahtnih, še trdno zadelnih vrelcev slovenskih tal. In vse to govori v prid avtorjevi izvirnosti, v prid veselju do življenja, ki ga prav avantgardna dramatika danes nima!

V glavnih vlogah nastopajo Vida Juvanova, Mihaela Šaričeva, Duša Počkajeva, Miha Baloh, ki je slikar Malič, Nada Baudaževa kot Zora, Danilo Benedičič, Marjan Kralj in Laci Cigoj so Fantazeli, Polde Bibič igra advokata, Ljubič Milan in Vovk Božo pa pogrebni-

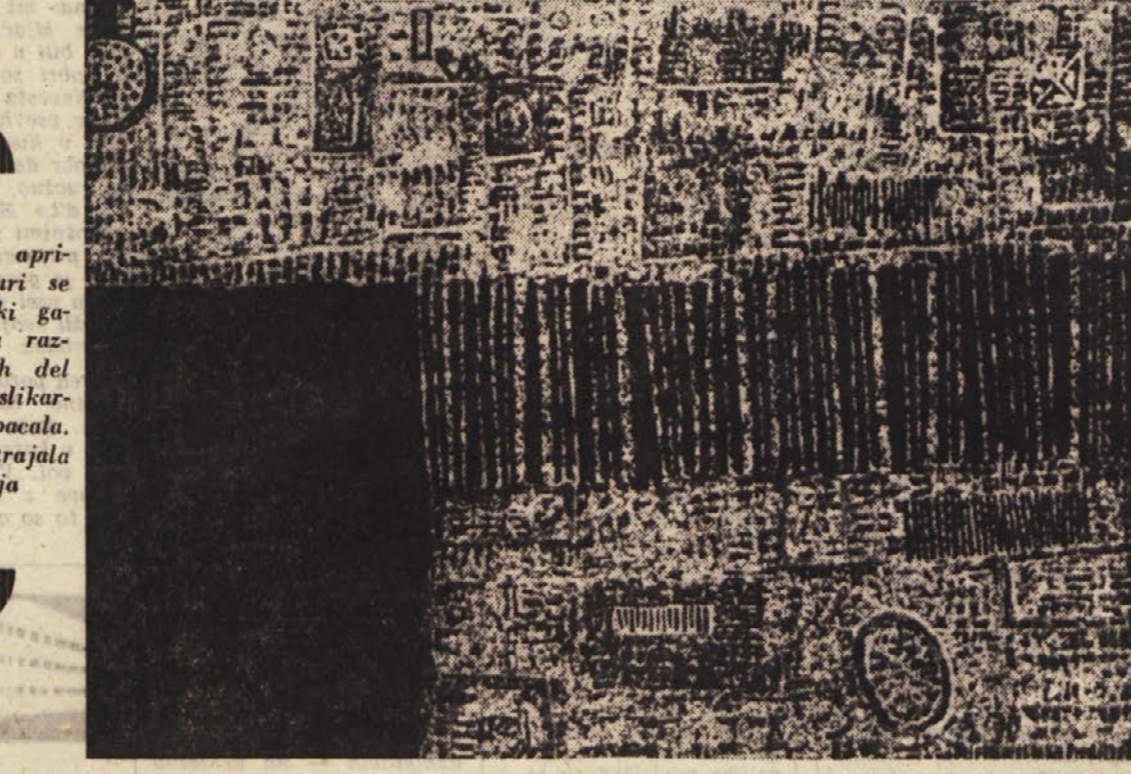
ka. (Zanimivo naključje: Baloh nastopa v Tavčarjevem Peklu in v Veselju; Vida Juvanova v Punački in Veselju; Duša Počkajeva je Punačka in v Veselju Dora. Tako da imajo slovenski igralci lepo priložnost, da v Novem Sadu vidno predstavijo svoje delo.)

Seve, to je samo grobo okostje Javorškovega dela. Saj pri tako bežnem orisu auno izpadejo sijajne detalje, ki so avtorju in, večkrat, tudi nam bolj všeč kot iskanje razlage nekega prizora. Tako je imenitna na primer zamisel Fantazela, ki se po padcu potroji in po-

Barve in spet barve
Tretjemu slovenskemu delu, ki pojde v Novi Sad, je dal avtor podnaslov: odrski eksperiment. In to tudi zares je. V večji meri pa je ta podnaslov zafrkljiva pripomba, ker je Javoršek poznan zagovornik novih težej in sodobnem gledališču. Najnovejši dokaz: njegova knjiga srečanj, ki je bister slavošpev domišljiji in drznosti izvirnih alkimij. Zafrkljiva pripomba, smo rekli, in to zato, ker je Veselje do življenja slovesen rezget v brk prežvekovalcem obrabljjenih formul. Zato je tudi avtor ta svoj eksperiments reziral sam, ali bolje: igralci sami z njegovo pomočjo. Za kaj gre? Slikarju Maliču zmečeta dve starokopitni strinji vse slike skozi okno, sploh mu izprazni-

BORIS PAHOR

Pred Spacalovo razstavo

Lojze Spacal TRG V DALMACIJI

V sredo, 22. aprila, ob 18. uri se bo v občinski galeriji pričela razstava novjših del akademskega slikarja Lojza Spacala. Razstava bo trajala do 5. maja

Priprave za Sterijino Pozorje v letu 1959

V mesecu marcu je odbor Sterijinega Pozorja v Novem Sadu imenoval pet področnih komisij za ogled in oceno tistih uprizoritve, ki so jih gledališča prijavila za sodelovanje pri tradicionalnem festivalu jugoslovske drame, ki si je v zadnjem času pridobil znaten ugled doma in v tujini. Pogoji za sodelovanje pri letošnjih prireditvah Sterijinega Pozorja so bili podobni dosedanjim; gledališča so lahko prijavila po eno delo iz sodobne dramatik, napisane med leti 1945-1958, bodisi originalno dramo ali komedijo, bodisi dramatičnijo ali adaptacijo sodobnega ali starejšega dela. Mimo tega pa so gledališča ob sodbodnem besedilu lahko pripravila tudi po eno uprizoritev Marina Držića. Veselje skupaj se je prijavilo 28 gledališč z 42 predstavami. Prvič za obstoja Sterijinega Pozorja se je oglasilo tudi Slovensko narodno gledališče iz Trsta.

Pozorja, imenoval poveljničane stalne umetniške komisije ali samega odbora, tako za Beograd in Zagreb književnike Elijia Pincija, Filipa Kalana in Gustava Krkleca, za Ljubljano in Trst predsednika Pozorja Josipa Vidmarja in podpredsednika Radomira Radujkovića in književnika Dušana Matića, za Celje, Maribor, Osijek in Varaždin književnika Bratka Krefca in Iva Hergševića in profesorja Stanislava Bajica, za Reko, Split, Sarajevo in Zadar književnike Draga Ivanisevića, Mladena Leskovića in Boška Petrovića, za Novi Sad, Zrenjanin, Niš in Prištino književnika Iva Časušela in Milana Dedina, ob režiserja Bata Konjovića.

Te komisije so se zbrave v soboto 4. aprila v Novem Sadu na skupni seji odbora in umetniške komisije Sterijinega Pozorja in poročale v svojih vtisih po gledališčih. Na daljšem posvetovanju je bilo sprejetih za Sterijino Pozorje v letu 1959 naslednjih deset uprizoritev: Med uprizoritvami Marina Držića so bile sprejete tri

»Dundo Maroje« in »Tirena« v izvedbi Zagrebskega dramskega kazališta in »Skupaj iz Narodnega kazališta« v Splitu. Med sodobnimi avtorji zavzemajo vodilno mesto Slovenci: posmrtna drama Ferda Kozarka »Punačka« v izvedbi Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani, Jožeta Javorška »Eksperimentalna farsa« Veselje do življenja v izvedbi ljubljanskega Odra 57 in Josipa Tavčarja fantastična satira »Pekel je vendar pek«l s ansamblom Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta. Ta izbor je toliko bolj pomenovit, ker se javlja prvič med festivalnimi prireditvami Sterijinega Pozorja slovensko gledališče s onstran meje z lastnim dramatikom. Srbi to pot niso zastopani z izvirno sodobno igro, pač pa s Hrvati z dramo Marjana Matkovića »Prometej« v izvedbi Hrvatskega narodnega gledališča Rijeka. Srbski sponored obsega le dve adaptaciji starejših besedil, tako »Četnar Jonkima Vujića« v uprizoritvi Ateljeja 212 iz Beograda in Borislava Mi-

halloviča priredbo Domaničeve »Stradije« z ansambлом Srbskega narodnega pozorišta v Novem Sadu. Za nastop izven tekmovanja je Sterijino Pozorje poklicalo Narodno pozorišče iz Beograda, z uprizoritvijo nove različice Krleževe drame »V agoniji«. Ta nastop bo vse kakor zbudil dokajšno zanimanje na festivalu, saj je avtor svoj nekdanji dvojezični napisal novo, tretje dejanje, tako da imamo v znatni meri opravili z novim besedilom znamenitega hrvatskega dramatika. Na posvetovanju v Novem Sadu so razpravljali tudi o drugih prireditvah med festivalom; tako bo odbor organiziral več javnih predavanj z diskusijo o naslednjih temah: Naše pojmovanje gledališča. Organizacija združenja profesionalnih gledališč. Tehnična baza jugoslovskega gledališča. Marin Držić na odru. Po vsej verjetnosti se bodo za časa festivala sestali tudi jugoslovske strokovnjaki Mednarodnega gledališkega inštituta (ITI), gledališki bibliotekarji in arhivisti in pedago-

Josip Tavčar, Pekel je vendar pek. Od leve: Joško Lukeš, Stjepa Dročević in Mira Sardočeva

TA NAR BULŠE MEDEŽNE IN UROKI ŽAUBE CUPRNIJE

Zagovor za grlo: Sv. Blaž je smel devet sester. Od 9 do 8, od 8 do 7, od 7 do 6, od 6 do 5, od 5 do 4, od 4 do 3, od 3 do 2, od 2 do 1, od ene do nobene. Daj bog in sv. Blaž, da bi se te bolečine tako razle, kakor so se te sestre razle. Med izgovarjanjem besed pa se mora trikrat pljuviti vni (čez levo ramo).

Kadar pa se svinja ne more ubrežiti, je tudi kajti lev tisto čudežno sredstvo, ki pomaga. Tri koške kackega leva, ki pa morajo biti odtrgani, se da svinji požreti, najbolje kar med drugo hrano, in brz je vseh težav konec.

GRAFOLOG ODGOVARJA
MOJE MISLI: Za Vašo starost ste preveč nemirni, zunanji vplivi pušajo premočan vpliv. Kljub tej nezrelosti ste vedno prijateljsko in mirljubno raspoloženi, včasih celo preveč potrpežljivi. Za svoje pravice ter Vas poslušate, de uau morate odločno nastopati. Treba je vnesti v situacije ki se tičejo napredka, več dinamike. Veliki napori morajo nevarno škodovati, grehito se navdušite za to ali ono stvar, kar pozneje obžalujete. Bodite stvarnejši.

MIDO: Volja dobro razvita. Posedujete dovolj moči, da boste mogli doseči postavljene cilje. Vsekakor pa mora biti ta vir energije pravilno usmerjen. Ni važno samo sestavljanje načrtov, ampak tudi njihova izvedba.

analizo, obnem se Va hitro dojevanje nastale situacije omogoča napredovanje v poslu. Ohranite si dosedaj odličnost se v nadalje. Ste precej revolucionarni in pometate s starim.

POLONEZA: Spoznanja in občutja so močna. Vsekakor pa prevladuje razum. Ste hitra, nemirna in željna znanja. Preveč se prilagajate okoli; potrebno je zastopati svoja gledišča in koristi. Prav zaradi tega je več

VERA, UPANJE, LJUBEZEN: Prehitro pozabljiva na dogodke, zaradi katerih ste imela glavobol. Trenutna uravnovesenost in harmonija Vas zaobljuje v narocje neopreznosti ob odprtih vratih, skozi katere vstopajo nove

nevečnosti. Nadaljujte z intelektualnim razvojem in globino; napredak v širino more prinesiti povrnitev. Stik z osebnimi rojenimi v znamenju dvojčka, leva ali strelica bo za Vas ugoden.

SAVA: Presoja in razumno ukrepanje vam nista tuja. Kritični in opretni proti vsemu, kar nima znanstvene podlage. Pahično vedno aktivni, dojemate v celoti trenutno stanje, vsled česar se vam ni težko znati ob

MLADI CVET: Ste varčni in svoje premoženje znate praktično obrniti. Nene hno in intenzivno delo je Vaša odlika. Vzdržljivi. Ljubite naraven in preprost način življenja. Majhnim in nevažnim stvarim ne posvečate

TIMIAN: Ste zelo podjetni, zaradi neučakanosti pa ne morete pozeiti pravih sedov. Kritični, zaradi česar boste imeli pri izvrševanju projekta — za katerega ste se odločili — lepe uspehe. Kaže, da je znamenje tehtni-

ce pri vas zelo vplivno, saj nihate med odločitvami srca in razuma. Hitro se Vas lahko spravi iz ravnoteže. Pazite na delovanje obočij, pri plačanju bodite vselje zmerni.

PREVIDNOST JE MATH MODROSTI: Konstruktivno delovanje! Močna želja po materialnih dobrinah! Izbite se povsem fatalizma, kateri nastopa kot posledica negativnega dogodka v preteklosti. Nerganje in zajedljiva

kritika Vas odvajata od okolja, kateremu zaupate v večji meri. Koncentracijo obrnite na plodnejše področje, iskrenjši odnos z osebo drugega spola.

SPORT IN RAZVEDRLO: Vase psihično delovanje je močno obarvano z gospodarnostjo. V ospreje stopata čut dolžnosti in pripravljenost pomagati sočloveku v nesreči. Zunanji dogodki pa redno pušajo v pod-

LILI: Ste nervozni čisto celo svojeglavi; to pa ima — samo po Vaši krivdi — negativne posledice v najbližjem okolju. Svojo občutljivost morate nujno zmanjšati.

Kačji lev odzdravi tudi vneto kraljevine. Pod bolno kravo se pripravljajte, na katero se vrže nekaj kočkov hrastove skorje in v nekaj kočkov kackega leva. Dim, ki se začne vzdigovati iz žerjavice, ozdravi vneto vime.

ste tlačil in masti, da ne ostane n eden košek ceu. Ko je to opravljeno, se vlije v možnar iz roga junice presvecne trikrat po sedem kancov olja, in sedem cinkov živega srebra. In potem se mora vs to dobro mesati z levo roko vnič. Ko je tako balzam dobro gost, se položi na vsako rano, da se zaceli, a narbol pomaga ranam, ki jih je napravilo konjsko kopito.

Prav tako se ve, da so gliste in mravlje zelo učinkoviti lek proti različnim bolečinam.

«Noetov balsam»
«Noetov balsam» se napravi takole: «V možnar se stlačijo do polovice visoko živih glist. Potem se tako dolgo z lesenim betom te gli-

do, da je ostala le vlečljiva snov, nekaka žolca. Temu so dodali razne magične snovi, ki so pa bile velika vračeva skrivnost. Ve se, da je bilo vmes tudi nekaj rastlinskega olja. «Oleum catellorum» so rabili zlasti proti kostni jetiki in protinu.

Za izgubljeno mladost
Kitajski vrači so vedeli tudi za čudežno spomiljavno sredstvo. Kožica na mladih jelenjih rogovih. A le njim je bilo dano vedeti, katere vrste jelenov ima tako čudodelno rogovje. A kitajski vrači so zmal sestavljali tudi zdravila, ki se nam obrača želodec, že samo, ko o njih slišimo.

«Mrliška gobas»
Proti jetiki so dajali bolniku užiti mrliško gobo. To zdravilo pa je bilo zelo drago, ker ga je bilo težko dobiti. «Mrliška gobas» je nekak sluz, ki se zbere na pokrovu v krsti, prav nad usti mrljica. Mo-

škimi bolnikom je pomagala le goba iz krste zenske, ženskam pa iz moške.

Poleg teh pa so Kitajci vedeli tudi za napoje in praške, ki so zazabili clovka v sen, iz katerega se ni več prebudil.

Same skrivnosti, sama mistika. Neuko ljudstvo je v stiski iskalo pomoči pri nadnaravnih bitjih, pri duhovih in je verjelo tistim, ki so se mu vsillili, češ da le oni vedo, kako se obuje z duhovi in pri njih doseže pomoč. Ljudstvo je verjelo v njih čudodelnost in se jih je balo. A oni, vrači, padarji in drugačni čudodelniki, so to izkoriščali.

Vsi zagovori in «čarovni izreki», vsa ta vračevnost, izvira še iz poganskih časov, in tega krščanstvo ni moglo odpraviti. Zato je marsičemu dalo svoj pečat, in taki običaji so se danes marsikje živi. Čeprav živimo v dobi raznih izotopov, antibiotikov, žarkov in aparatov, se še najdejo ljudje, ki bolju zaupajo ognju, vodi in kadilu.

ZVIŠIN

Škimi bolnikom je pomagala le goba iz krste zenske, ženskam pa iz moške.

Poleg teh pa so Kitajci vedeli tudi za napoje in praške, ki so zazabili clovka v sen, iz katerega se ni več prebudil.

Same skrivnosti, sama mistika. Neuko ljudstvo je v stiski iskalo pomoči pri nadnaravnih bitjih, pri duhovih in je verjelo tistim, ki so se mu vsillili, češ da le oni vedo, kako se obuje z duhovi in pri njih doseže pomoč. Ljudstvo je verjelo v njih čudodelnost in se jih je balo. A oni, vrači, padarji in drugačni čudodelniki, so to izkoriščali.

Vsi zagovori in «čarovni izreki», vsa ta vračevnost, izvira še iz poganskih časov, in tega krščanstvo ni moglo odpraviti. Zato je marsičemu dalo svoj pečat, in taki običaji so se danes marsikje živi. Čeprav živimo v dobi raznih izotopov, antibiotikov, žarkov in aparatov, se še najdejo ljudje, ki bolju zaupajo ognju, vodi in kadilu.

ZVIŠIN

Nemška filmska igralka Jester Naefe, ki jo poznamo iz filma «Kruh in sol»

KAKO SO SNUBILI IN SE POROČALI PRI SV. IVANU

Stare babe štr'k za vrat! Naše novice prstan zlat!

«Duobr večer! N'n daste malo uade? So pozdravili jantje poleti ko so prišli v hišo, kjer so bila dekleta godna za ženitev. Poštni pa so rekli: «Duobr večer! N'n daste malo uagnja?»

Kjer so žene prale, pa so prihajali jantje v hišo v ponedeljkih in torkih zvečer s pozdravom «Duobr večer! Smuo prsiš pomagat šjehtati? Večkrat so jantje dekletom tudi dejansko pomagali. Tako so pomagali navleči vodo iz vodnjaka in z njo napolniti kotel «od žehite». Potem so potikali peč, kjer se je grela voda «za žehito». Dekleta so medtem zlagala perilo v čuorne ude žehite. Ves čas so se jantje in dekleta živahno pogovarjali in tudi kaksno zapeli. Matere ali dekleta so skuhalo kavo ali pa postregle fantom z domačim vinom in kruhom.

Zgodilo se je — kakor se še danes dogaja — da je prišel v hišo redkobeseden fant, ki ni znal začetni pogovora in namesto v dekletu je gledal v strop. Matj ga je opozorila:

«Kej gjedas, kej u l'fte gjede, kej se pa šise vesi, vrtil!»

Tako so se mladi medsebojno spoznali. Če sta fant in deklet drug drugemu ugačala, je fant s pristankom staršev prišel redno zahajati v hišo. Ljudje so rekli, da «mlade suo se obubla».

Prad poroko so šli fantovi starši — povabljeni od dekletovih — na dekletov dom «na uopljede». Istotako so potem dekletovi starši šli «na uopljede» na zaročenčev dom.

Kjer so bili premožnejši je prišel fant snubiti v spremstvu kaksnega sorodnika. Morda se je deklet tedaj tudi skrijo, bodisi za šalo ali zares. To se da sklepati iz pesnitke, ki se je ohranila iz tiste dobe:

«Nubena je blo duaste pup, obuha ni bla njeme usječ, j'n zdej še ana manka, ta je naša Vanka, prpelte juo les!»

Takrat ni bila navada, da bi znanci in sorodniki pošiljali darove novoporočenčcem na dom. Bila pa je navada, da je šla nevesta nekaj nedelj pred poroko «brt za ruožuo».

«Novica», kakor so tedaj imenovali nevesto, praznično belo oblečena, je v nedeljo ozela nov «splenjer, dela vanj spjat», na kročnik kolač iz fine bele močjete, vse pa pokrita z belim prtčem.

Glas o poroki je že šel med ljudi, ki so zato pričakovali njen obisk in pripravili denar, katerega so ji namenili po medsebojnem posvetovanju v družini.

Ker je Sv. Ivan velik o'kraj in bi ga novica pri-

najboljši volji ne mogla vsega obiti v enem dnevu, je to opravila v dveh nedeljah.

V prejšnjem stoletju so se svetopisnanski mandrjerji medsebojno vsi dobro poznali. «Smuo ble ku ana držna» mi je povedal stric Tone Mlač. V kolikor si niso bili v sorodu, so si bili dobri sosedje ali znanci. Nevesta je zaradi tega šla v vse hiše. Ko je vstopila v hišo je pozdravila: «Duobr dan! N'n prša brt za ruožuo, če v'n je usječ kej d'i.» Med «novico» in prisotnimi v hiši se je razviti prijazen pogovor. Potem je gospodar ali gospodinja uzal «eno konfeto» in položil svoj dar na kročnik v jedruba.

Prad poroko so petjali nevestino balo na fantov dom. Balo so naložili na voz, v katerem je bil vprežen vol. Volu so okrasili rogove z rdečim trakom. Vse to so opravili ženin in

njegovi tovariši. Seveda je ženin ob tej priliki povabil tovariše na dom in jih pogostil z vinom. Tako so «sapile novico».

Poroka je bila navadno na nedeljo.

Ko je fant na dan poroke prišel s svati na nevestin dom, je mati zaprla vrata in izza zaprtih vrat rekla: «V'n ne damuo naše Vankel! Zemin in svatje «suo sanjuo barantalo». Natančnega besedila o tem barantanju tudi ljudje pa se je zahvalilo: «Hvala us'n, Buh v'n dej zdravilo!»

V začetku tega stoletja so se nanade še trajale, priseljevanjem vedno novih ljudi k Sv. Ivanu so se ljudje začele pojemati. Prad svetovna vojna pa jih je prekinila, oziroma odpravila.

Po obredu v cerkvi je ženin peljal nevesto na dom. Toda tašba ni pustila nevesto kar tako v hišo. Zaprla je vrata in vstop v

hišo si je nevesta morala priboriti z obljubo, da bo skrbno izpolnjevala svoje dolžnosti na novem domu. Natančnega besedila o tem «barantanju» tudi ljudje več ne pomntjo.

Na novem domu se je pričela gostija. Svatje so šli okrog mize. Sredi mize je bila velika «pinca». Pod «pinco» so svatje položili denar, kolikor je postalo premagel, oziroma je prabljjen dat. Nevesta je vprico svojega moža dajala «pinco» in ko je vprico točila, kdo je dal največ praznesek, jo je položila prazdenj. Vsem, ki so darovali, pa se je zahvalilo: «Hvala us'n, Buh v'n dej zdravilo!»

Imje, naše novice kar je grje. Stare babe štr'k za vrat! Naše novice prstan zlat!

Po obredu v cerkvi je ženin peljal nevesto na dom. Toda tašba ni pustila nevesto kar tako v hišo. Zaprla je vrata in vstop v

hišo si je nevesta morala priboriti z obljubo, da bo skrbno izpolnjevala svoje dolžnosti na novem domu. Natančnega besedila o tem «barantanju» tudi ljudje več ne pomntjo.

Na novem domu se je pričela gostija. Svatje so šli okrog mize. Sredi mize je bila velika «pinca». Pod «pinco» so svatje položili denar, kolikor je postalo premagel, oziroma je prabljjen dat. Nevesta je vprico svojega moža dajala «pinco» in ko je vprico točila, kdo je dal največ praznesek, jo je položila prazdenj. Vsem, ki so darovali, pa se je zahvalilo: «Hvala us'n, Buh v'n dej zdravilo!»

V začetku tega stoletja so se nanade še trajale, priseljevanjem vedno novih ljudi k Sv. Ivanu so se ljudje začele pojemati. Prad svetovna vojna pa jih je prekinila, oziroma odpravila.

Po obredu v cerkvi je ženin peljal nevesto na dom. Toda tašba ni pustila nevesto kar tako v hišo. Zaprla je vrata in vstop v

Sestanek Smithov

V ZDA živi največ ljudi s priimkom Smith. Ljudje s tem priimkom so se odločili, da se bodo letošnjo pomlad zbrali na posebnem zborovanju. Organizatorji sestanka navedajo, da se bodo udeležili članovi ameriške družbe s priimkom Smith. Med njimi bo kakih 17 predsednikov mestnih občin, osem univerzitetnih profesorjev, 25 bančnikov, 15 članov karjev in dva generala. Dredili so že vse tako, da se bodo udeleženci zborovanja hranili v restavracijah, katerih upravniki se pišejo Smith, živila bodo posiljale le trgovine Smith, prav tako peki, slaščičarni in dragi obitniki. Strah bilo bi natakati s priimkom Smith, višek tega zborovanja pa bo gledališka predstava, na kateri bodo nastopili kot igralci in igralka le ljudje s tem priimkom.

Tokio - največje mesto

Po popisu prebivalstva lani decembra šteje Tokio zdaj 8,8 milijona prebivalcev. Lani je prebivalstvo naraslo za 300.000 v Londonu je živelo decembra 8,2 v New Yorku pa 7,7 milijona ljudi.

«Oleum catellorum»

«Oleum catellorum» je pa kitajsko zdravilo zoper razne bolezni kosti, sklepov in udov.

Komaj skotene psičke so pobili in jih pometali v krop. Kuhali so jih tako

«Gadji prašek»

«Gadji prašek» je najboljše sredstvo zoper krče v trebuhcu dojenčca. Posušena gadja glava se najprej dobro zmrvi, potem pa se v možnarju stoleč. Možnar mora biti lesen, a les, s katerim se toleče, resljiško. Tisti, ki toleče, mora sedemkrat pljuviti čez levo ramo, drugače je prašek brez moči. Nazadnje se iz praška napravi obkladek, ki se položi na trebuhček malega bolnika.

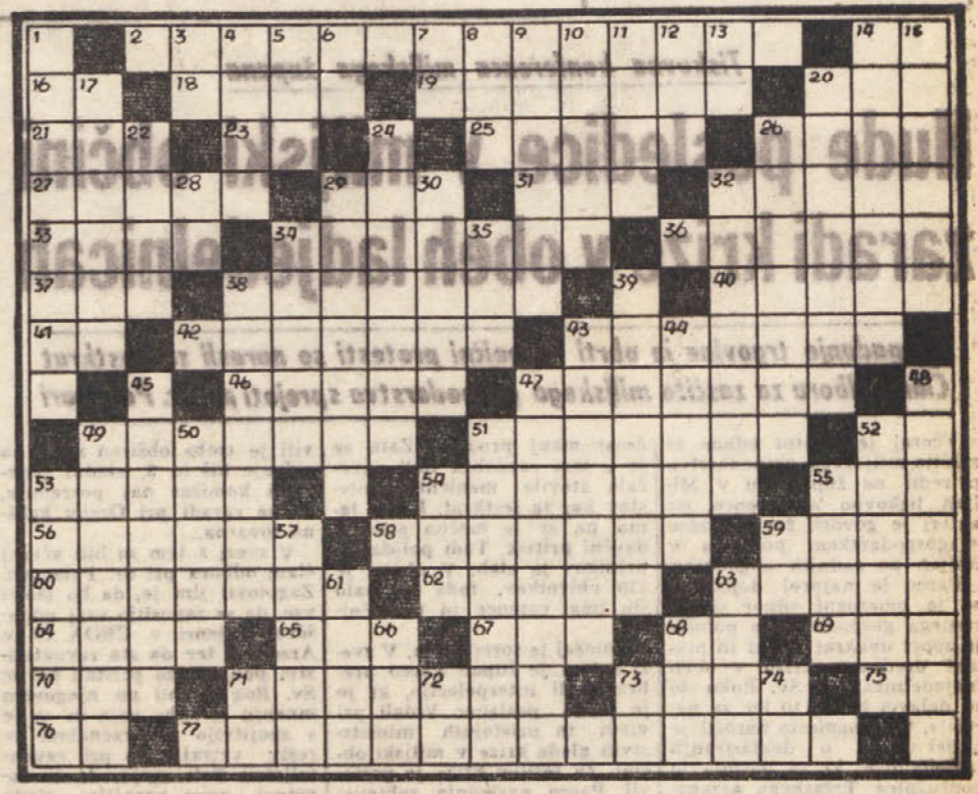
Kačji lev odzdravi tudi vneto kraljevine. Pod bolno kravo se pripravljajte, na katero se vrže nekaj kočkov hrastove skorje in v nekaj kočkov kackega leva. Dim, ki se začne vzdigovati iz žerjavice, ozdravi vneto vime.

«Gadji prašek»

«Gadji prašek» je najboljše sredstvo zoper krče v trebuhcu dojenčca. Posušena gadja glava se najprej dobro zmrvi, potem pa se v možnarju stoleč. Možnar mora biti lesen, a les, s katerim se toleče, resljiško. Tisti, ki toleče, mora sedemkrat pljuviti čez levo ramo, drugače je prašek brez moči. Nazadnje se iz praška napravi obkladek, ki se položi na trebuhček malega bolnika.

Kačji lev odzdravi tudi vneto kraljevine. Pod bolno kravo se pripravljajte, na katero se vrže nekaj kočkov hrastove skorje in v nekaj kočkov kackega leva. Dim, ki se začne vzdigovati iz žerjavice, ozdravi vneto vime.

KRIŽANKA

BESEDE POMEMIJO:

VODORAVNO: 2. uslužbenka z ekonomsko izobrazbo, 14. kratica za ljudsko knjigo, 18. žiro, 18. mēca, 19. strupeno zdravilo, 20. vzročni vzelnik, 21. hukov sad, 23. zemeljska kognita, 25. kraj na Korškem, 26. sorodnica, 27. hrib pri Beogradu, 29. nekdanji najvišji uradnik v banovini, 31. pevski glas, 32. letalec, 33. ogorki, 34. žlodej, vrab, 36. mesečev, 37. žensko ime, 38. zahteva zdravnik, 40. prožen, gibljiv, 41. znak za natrij, 42. neusmiljeni izkoriščevalec, 43. pesniško ime za starega Grka, 46. vas na Tolminskem, 47. naglo, globoko tekoč, 49. nenavadni pojav, izreden talent, 51. odhod v drug kraj, 52. živalski glas, 53. zraven, 54. kmetijsko delo, 55. rastlina metuljnica, 56. lepega vedenja, 59. kraj pri Zagrebu, 69. neprozorni, trdi, 60. prednost najmlajšega, 62. ki se da kovati, 63. pristajalska naprava, 64. človek z velikimi očmi, 65. graški nogometni klub, 67. naselje, 68. možnega glagola, 69. hiter, 70. samski stan, 73. utezna enota, 75. medmet, 76. znak za aluminij, 77. orožjevanje.

za številka, 4. evropsko gorovje, 5. manjši otok na Jadranu, 6. znak za galij, 7. enaka slogasnika, 8. enota skandinavskega denarja, 9. majhen bolj kuhinat ko debel, 10. delavec v usnjarni, 11. tuje žensko ime, 12. poudarjena nikalnica, 13. začetnici znamenitega angleškega filozofa 17. stoletja (ime in priimeko), 14. prebivalec pokrajine ob Baltiku, 15. presojevalec literarnih del, 17. kmetova bogastvo, 20. notranji premer cevi, 22. vas pri Krškem, 24. iglasto drevo, 26. rdeče barvilo za premaz železa, 28. vprašalnica, 29. slovenska slikarka in kiparka, 30. ne visok, 32. vodja kozškega upora za Katarine II., 34. naslednjem, 35. orientalsko pokrivalo, 38. medved, ki ima ležišče v kaskini jami ali luknji, 39. pevski glas, 43. francoski skladatelj, 44. krajevni prislov, 45. izdelovalec drobnega gručca, peska, 47. nastopiti dediščino, 48. življenjske obljete, 49. mešiček, mozolček, 50. nekdanj, 51. čajni kuhar, 52. ni izključeno, izvedljivo, 53. napaka, 54. ribiška naprava, 55. oblika pokadar, 69. sorodnik, 70. veznik, 71. samski stan, 73. utezna enota, 75. medmet, 76. znak za aluminij, 77. orožjevanje.

RESITVNE KRIZANKE

IZ PREJSNJE STEVILKE

VODORAVNO: 1. singular, 12. frula, 17. izjed, 18. nazali, 19. pleban, 20. Sven, 21. odlika, 22. pločica, 23. ton, 24. zbriti, 25. klorat, 26. Er, 27. polet, 28. Klemen, 29. OF, 30. heroji, 31. previt, 32. sta, 33. zaseda, 34. dresen, 35. stab, 36. zabita, 37. Sremec, 38. sivoje, 39. Brici, 40. sveder, 41. prekat, 42. leta, 43. plesen, 44. prodam, 45. Edi, 46. srecen, 47. greben, 49. Edi, 50. klepar, 51. pribor, 52. Ga, 53. olicen, 54. Altmu, 55. kop, 56. tožena, 58. stodaj, 59. orli, 60. idejem, 61. škodoželjnik.

NAVPICNO: 1. sistem, 2. izvor, 3. njen, 4. gen, 5. ud, 6. Andreja, 7. raiti, 8. iziti, 9. saki, 10. Ela, 11. ti, 12. floret, 13. Rečun, 14. ubit, 15. Lue, 16. analist, 19. Plomin, 21. obloda, 22. plevec, 24. zoreti, 25. klesar, 27. pesica, 28. kremen, 29. otajam, 30. habiti, 31. preden, 32. stotak, 33. zaradi, 34. dreser, 35. sveder, 36. zbledeti, 37. svedan, 38. srobot, 40. slepec, 41. prebuje, 43. prečen, 44. primež, 46. šine, 47. Grado, 48. zapik, 50. klet, 51. plod, 52. goli, 53. ože, 54. alo, 55. Krn, 57. od, 58. ZK, 59. oj.

Iz naših krajev

SEJA GLAVNEGA ODBORA KMEČKE ZVEZE

Letošnje drugo tekmovanje koscev in izlet Kmečke zveze na Koprsko

izpolitev predsednika, podpredsednikov, tajnika in blagajnika - Izlet bo 7. maja - Protest zaradi škode, ki jo povzročajo izletniki

V petek popoldne je bil v Uli Goppa 9 seje glavnega odbora Kmečke zveze, ki so se ga polnostevilno udeležili predsednik, tajnik in blagajnik. Za predsednika je bil izvoljen Janko Križanec, za podpredsednika Jozef Križanec, za tajnika Jozef Križanec, za blagajnika pa Jozef Križanec. Glavni odbor Kmečke zveze je nato razpravljal o letošnjem tekmovanju koscev. Bistveno vprašanje, okoli katerega se je vrtela razprava, je bilo, kje naj bo letošnje tekmovanje: ali spet v Bazovici ali kje drugje. Končno pa je predlagal misel, da naj se ustanovi posebna komisija, katere naloga bo organizirati tekmovanje. Ta komisija, v kateri bosta zastopana dva predstavnika Kmečke zveze, predstavnik Zveze mladih posestnikov, predstavnik Kmetijske zadruga ter predstavnik izletnikov, bo najprej pregledala travnike, ki bi prišli v poštev za tekmovanje koscev ter bo potem določila, kje naj bo letošnje tekmovanje. Komisija bo tudi navezala stike s prebivalci vasi, kjer bo tekmovanje in sicer zato, da bi tekmovanje koscev združili tudi s kakšno zabavno prireditvijo. Vsem je namreč ugajala misel, da bi dopoldne napravili izletna tekmovanja koscev, popoldne pa finalno tekmovanje, po katerem naj bi se razvila prosta zabava. V tej zvezi je bilo tudi predlagano, da bi na tako prireditvi povabili kakšen značilen zabavni orkester, kot so na

primer znani «Veseli planšarji». Nekateri odborniki so tudi predlagali, da bi Kmetijska zadruga ob dnevu tekmovanja prikazala uporabo kosilnice, ker je menda nekaj kmetov, ki se za nakup kosilnice resno zanimajo. Omenimo naj še, da so na seji glavnega odbora Kmečke zveze tudi podarili, da bo treba na obnovi laniških izkušanj letos odpraviti nekatere nepravilnosti, ki so prišle lani do bira predvsem pri ocenjevanju tekmujočih koscev. Glavni odbor je tudi sklenil, da se bo sestajal ob časa do časa, ko bo to potrebno. Večkrat pa se bo sestajal izletni odbor Kmečke zveze in člani so se domeli, da se bodo sestajali ob nedeljah dopoldne.

Skupina domačih fantov pod «mlajem» v Dolini

Prvo nedeljo v maju «mlaj» in Avsenik v Dolini

Kdor si je zaželel sprejeti na naše podeželje in se napolni proti Bregu, se bo prav gotovo vračal zadovoljen nad tem, kar je lahko videl in ker je užival v naravnih lepotah tega kotička našega področja. Vsako nedeljo prebije svoj prosti dan mnogo Tržačanov na bregovih in pečinah Glinščice, v okusno urejenih gostilnah ob Boršta preko Boljuna in Doline do Prebenega. Vsakdo privablja goste in obiskovalce na najkrajavnejši način. Dolina Glinščice s svojimi naravnimi lepotami, postilničarji z dobro domačo kapljico in pristnim domačim pršutom. Toda za prvo nedeljo v maju imajo glavno besedo dolinski fantje in dekleta, ki s svojo lepoto staro tradicijo dolinske «mlajence» privabljajo toliko ljudi, da je tisti dan Dolina premajhna za vse obiskovalce.

Lansko leto so imeli Dolinci srečo z vremenom, kar je vedno pripomoček k velikemu uspehu te prireditve. Nekateri so trdili, da je ob lanskem prazniku obiskalo Dolino skoraj avajset tisoč ljudi.

Stopili smo do dolinskih fantov, da bi kaj več zvedeli o pripravah in morebitnih težavah pri organizaciji letošnjega mlaja. Naj takoj povemo, da smo se vračali kaj razočarani. Upali smo namreč, da bomo lahko napisali reportažo, v kateri bi posredovali bralcem razgovore s fantovskim županom in drugimi fantovskimi vodji, kako poteka fantovska

ura (sestanek). Toda vsega tega ni. Tudi glede tega se fantje držijo starih, sicer nenapisanih pravil, da je mlaj fantovska stvar, o kateri razpravljajo in vedo samo oni.

KRIŽ

Prav gotovo so bistré oči fantovskih pravkov že izbrale tudi tisto, kar k «mlajenju» spada: lepo in kosato česnje. Toda o tem bomo kaj več napisali po «zločinu».

Po vseh pripravah, ki so že zdaj v teku, bodo fantje in moške v soboto 2. maja ponocni dvigali mlaj, pod katerim se bomo lahko zaprteli ob zvokih kvinteta Avsenik, ki bo letos ponovno obiskal Dolino. Avsenik vsi radi poslušajo; lansko leto je bilo na plesišču in na vsem ostalem prostoru ogromno ljudi, ki so uživali ob «Murkah», «Robleku», «Rezki» in drugih pesmih. Ker je prireditev združena z velikimi stroški, so se fantje za letos zanimali pri oblasteh, da bi lahko zaprili dohode na trg in določili za vse, ki bi radi poslušali Avsenika, neko minimalno vstopnino. Toda vsa prizadevanja so bila zaman.

Lansko leto so izdali ob svojem prazniku prijeto knjižico z opisom svojega občaja in s ponatisom najprijubljenejših Avsenikovih pesmi. Knjižice so ljudje zelo radi kupili in brali, tako da je kljub visoki nakladi počila. Kaže, da hočejo fantje tudi letos izdati podobno knjižico, ki bo prav gotovo vzbudila veliko zanimanja in si jo bo vsakdo rad nabavil. Če smo prav slišali, bodo v knjižici med drugim opisali nastanek kvinteta in njihovo pot do tako velike popularnosti.

Poleg plesišča bodo fantje postavili svoj kiosk, ki

Naše korenine

Prav gotovo so bistré oči fantovskih pravkov že izbrale tudi tisto, kar k «mlajenju» spada: lepo in kosato česnje. Toda o tem bomo kaj več napisali po «zločinu».

Po vseh pripravah, ki so že zdaj v teku, bodo fantje in moške v soboto 2. maja ponocni dvigali mlaj, pod katerim se bomo lahko zaprteli ob zvokih kvinteta Avsenik, ki bo letos ponovno obiskal Dolino. Avsenik vsi radi poslušajo; lansko leto je bilo na plesišču in na vsem ostalem prostoru ogromno ljudi, ki so uživali ob «Murkah», «Robleku», «Rezki» in drugih pesmih. Ker je prireditev združena z velikimi stroški, so se fantje za letos zanimali pri oblasteh, da bi lahko zaprili dohode na trg in določili za vse, ki bi radi poslušali Avsenika, neko minimalno vstopnino. Toda vsa prizadevanja so bila zaman.

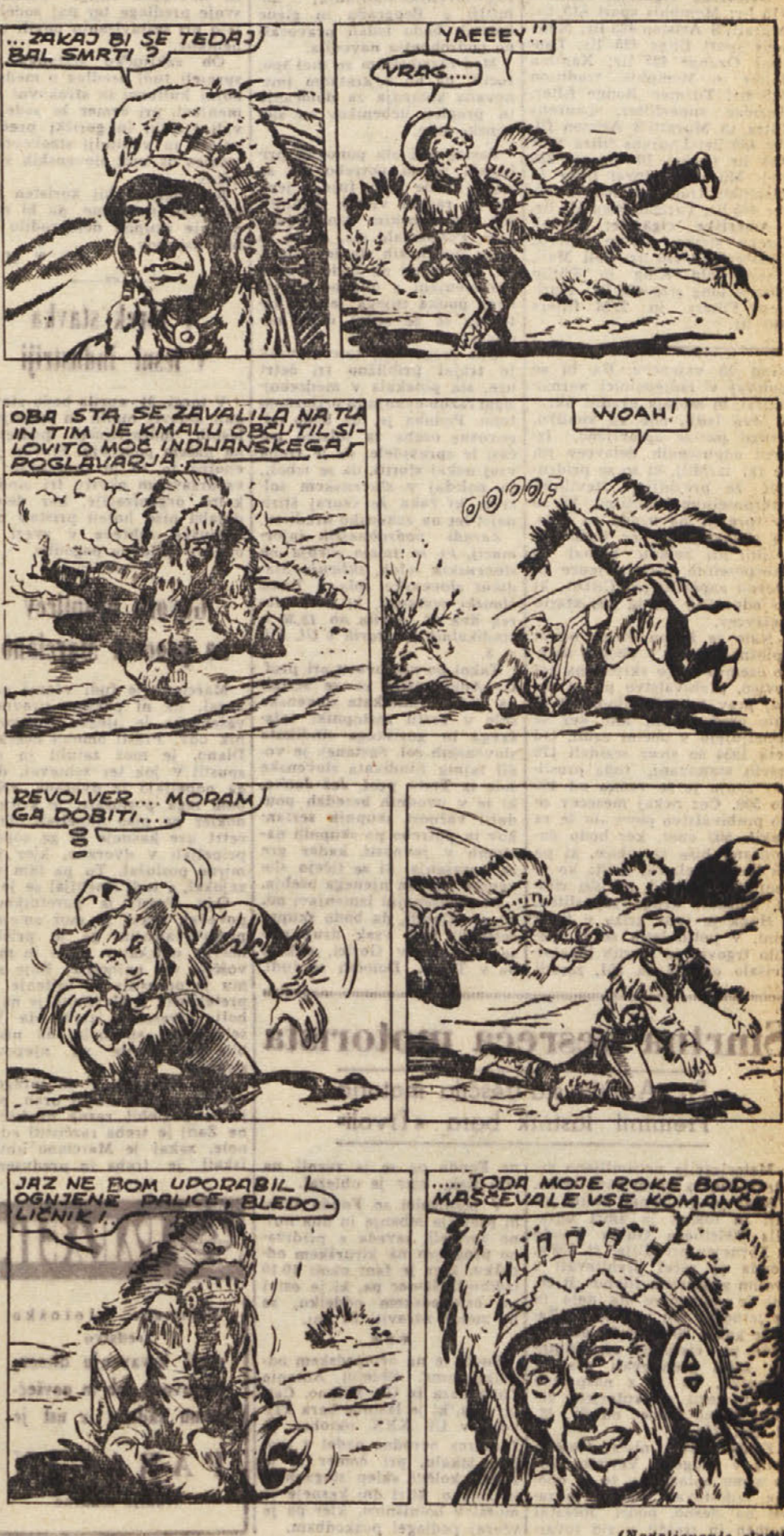
Lansko leto so izdali ob svojem prazniku prijeto knjižico z opisom svojega občaja in s ponatisom najprijubljenejših Avsenikovih pesmi. Knjižice so ljudje zelo radi kupili in brali, tako da je kljub visoki nakladi počila. Kaže, da hočejo fantje tudi letos izdati podobno knjižico, ki bo prav gotovo vzbudila veliko zanimanja in si jo bo vsakdo rad nabavil. Če smo prav slišali, bodo v knjižici med drugim opisali nastanek kvinteta in njihovo pot do tako velike popularnosti.

Poleg plesišča bodo fantje postavili svoj kiosk, ki

Bazovci so hvaležni občinski upravi, ki je v zadnjih letih poskrbela, da so bile nekatere ceste in poti, ki vodijo skozi beila tudi za ureditev poti, ki vidimo na sliki, ne manjka

NA DIVNJEM ZAPADU

(Nadaljevanje sledi)

Goriško-beneški dnevnik

Dogodki tedna

Občinski svet... Nepojasnjen samotar... Občni zbor zadruge... Zvezde kmetov... Goriški obrtniki razstavljajo v Florenci... Interpelacija glede Prevala... Občinski svet...

KONCERT PEVSKEGA ZBORA... iz Dobrodo pod taktirko pevovodje Albina Verginella. Zbor prosvet. društva Jezero se bo tokrat prvič predstavil goriškemu občinstvu z bogatim sporedom narodnih in umetnih pesmi.

Goriški obrtniki razstavljajo v Florenci... Po prizadevanju trgovinske zbornice bodo goriški obrtniki sodelovali na obrtniški razstavi v Florenci od 24. aprila do 14. maja.

Interpelacija glede Prevala... Pokrajnjska Zveza kmetov je dala poslanicu KPI Raffaella Francuza interpelacijo na ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo.

Občinski svet... Preden se je zgodilo, je Aristarh s Samosa postavil veličastno in točno domnevo, da se zvezde, ki so jih Grki imenovali planete ali »romarji«, vrtiljo okoli Sonca.

Raziskovanje Marsa... Objavljamo kratak izvešček iz knjige slavnega znanstvenika von Brauna »Raziskovanje Marsa. Von Braun predvideva, da bi lahko dosegli Mars s kozmičnimi ladnjami, katerim bi služili kot oporišča mali umetni sateliti, oddaljeni od Zemlje eno uro poleta.

Občina bo prodala del jusarskih zemljišč

Preostali del bodo po zakonu iz leta 1929 dali v upravo vaškim odborom... Leta 1874 je avstrijska cesarica Marija Terezija dala kmetom v doberdohodni občini (in tudi drugje na Primorskem) revnejša zemljišča (jusarska zemljišča), da bi jih obdelovali.

Kosinja se naglo bliza... Včeraj sta se v Sovodnjih poročila Frida Lutman in Ivo Peteanj, v Vrtojbi pa Marija Marleč iz Vrtojbe in Remo Devetak iz Sovodnj.

Polži kot zaslužek in jedaca... V deževnih aprilskih dneh pridejo polži iz hiše in se odpravijo na pot. Tedaj se prične za dečke iz Podgorca, Steverjana in drugih krajev prava tekma, kdo jih bo več nabral.

Rojstva, smrti in poroke... Od 12. do 18. aprila se je rojal v občini Gorizia 12 otrok, umrlo je 7 oseb, otklepe je bilo 10, porok pa 7.

Postni uradi 25. in 26. aprila... Poštna uprava sporoča, da bodo v soboto 25. aprila pošti in telegrafski uradi odprli dopolne, postarji pa bodo delali samo dopolne. V nedeljo 26. aprila bo veljal za vse urade samo nedeljski urnik.

Izlet trgovcev v Milan... Zveza goriških trgovcev in ENAL organizirata 24. in 25. aprila izlet v Milan s sledenčim programom: petek, 24. aprila: odhod ob 13.30 s Korza Italia 5, ob 20.30 prihod v Bergamo, kjer bodo večerjali in prespali. Sobota, 25. aprila (državni praznik): ob 6.5. uri zajtrk in odhod v Milan in ogled vselejše; ob 19. uri odhod iz Milana, ob 21. uri prihod v Verone (večerja); ob 23. uri odhod iz Verone, ob 4. uri prihod v Gorico.

DEZURNA LEKARNA... Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Cristofoletti, Trdnjava št. 14, tel. 29-72; danes dopolne pa lekarna Albanese (Al Corso), Ul. Rossini št. 1, tel. 24-43.

Pređen se je zgodilo, je Aristarh s Samosa postavil veličastno in točno domnevo, da se zvezde, ki so jih Grki imenovali planete ali »romarji«, vrtiljo okoli Sonca. Izdelovalec očal Jan Lippershey je iznašel teleskop in kmalu se je vest o tem uspehu razširila po vsej Evropi.

SPORT

Trevisan v dilemi: obramba ali napad?

Napoli brez Posta z Morinom, Comaschjem in Del Vecchiam... NEAPEL, 18. — Memu Trevisanu, ki je skupno s svojimi igralci že od večerja zverževali v tekmo, je bilo jasno, da bi se izjasnil glede postave in taktike, s katero bo Trevisina igrala proti Napoliju v tekmi — »cupanju«. Kor je znanima na razpolago 13 igralcev, to je kosilno enajsterico, ki je minulo nedeljo premagala Alessandria, in dve rezervi, ki sta Merkuza in Degrassi. Se večerja je Trevisan trdil, da bo skoraj z 90-odstotno zanesljivostjo poslal v borbo standardno enajsterico, značilno pa je, da je na današnjem dopoldanskem kondicijskem treningu na stadionu Vomero posvetil posebno pozornost ravno Merkuzi in Degrassiju, torej dvema ključnim obrambnima igralcema oziroma naravnima krilcema.

Danes v Trstu... Edera - Pelizzari, meddeželno prvenstvo: igrišče v Ul. Flavio ob 15.30; Ponziana - Cervignano, diletant: igrišče Ponziane ob 15.30; Istria - Muggesana, diletant: igrišče pri Sv. Alojziju ob 15.30; Fortitudo - Libertas, diletant: igrišče v Miljah ob 15.30; Cava Romana - Turricco, diletant: igrišče v Nabrežini ob 15.30.

Mednarodni nogomet... BUDIMPESTA, 18. — Za jutrišnji nogometni dvoboj med Madžarsko in Jugoslavijo na štirih frontah vlada tako na Madžarskem kot v Jugoslaviji veliko zanimanje. Glavna pozornost se seveda osredotoča na nep Staciona A reprezentance, ki je v soboto v Budimpešti pomerila tudi juniorski reprezentanci, med tem ko bosta B reprezentanci igrali v Skoplju, mladi reprezentanci pa v Nisu.

Madžarska-Jugoslavija danes na štirih frontah... Na nep stadionu v Budimpešti so favoriti Madžari... BUDIMPESTA, 18. — Za jutrišnji nogometni dvoboj med Madžarsko in Jugoslavijo na štirih frontah vlada tako na Madžarskem kot v Jugoslaviji veliko zanimanje.

Beha zmagovalce na 200 milj v Aintreju... AINTRAIE, 18. — Francoz Jean Behra z avtom Ferrari je zmagal na avtomobilski dirki na 200 milj v Aintreju, ki je bila rezervirana za avtomobile formuli 1. Prvo je prevozil v času 2:15:55 s povprečno hitrostjo 142,810 km na uro.

Kino na Ovcinoh... predvaja danes 19. t. m. z začetkom ob 15. uri Columbia filmski film: »VLAK ZA YUMO«

GLENN FORD VAN HEFLIN FELICIA FARR... predvaja danes 19. t. m. z začetkom ob 15. uri Columbia filmski film: »VLAK ZA YUMO«

MEDDRUŠTVENO SPORTNO TEKNOVANJE... Tekmovanja bodo na stadionu »Prva maja«... Tekmovanja bodo na stadionu »Prva maja« v odbojki in atletiki za moške.

Italijani so nazadovali na svetovnih lestvicah... Lestvice so sestavljene na podlagi rezultatov do 15. aprila... (It.), L. Leo Espinosa (Fil.), K. Kiyoshi Miura (Jap.), Eder Jofra (Braz.).

Lane premagal Bussa... LOS ANGELES, 18. — Kenyan Lane, prvi izvajalec na svetovnih lestvicah lahke kategorije je sinoči premagal s tehničnim k. 9. v 8. rundi kvotiranega Johnnija Bussa. Sodnik je prekinil dvoboj v 6. rundi, ker je Bussa zaradi udarca, ki ga je prejel v prvi rundi, tako zelo levo oko, da ni bil več sposoben nuditi nasprotniku primeren odpor.

EBU določila Visintina za izvajalca Marconija... RIM, 18. — Evropska boksarska zveza je določila Bruno Visintina, italijanskega prvaka srednje lahke kategorije, za uradnega izvajalca evropskega prvaka kategorije Emilija Marconija. Dvoboj med njima mora biti do 27. junija 1959. V primeru Loijeve zmage nad Marconijem, se gornji rok podaljša za en mesec.

157 kolejarjev na dirki Pariz-Bruselj... BRUSLJ, 18. — 45 kolejarjev dirke Pariz - Bruselj, ki bo jutri na 389 km dolgi progi, se bo udeležilo 157 kolejarjev, med katerimi je 77 belgičev, 24 Francozov, 19 Italijanov, 8 Nemcev, 2 Španci in po en Anglež, trije trc ter Luksemburčan.

KINO PROSEK-KONTOVEL... predvaja danes 19. t. m. ob 16. uri Universal film: »Zemlja Apašev«

